6 Литература и средства обучения

6.1 Основная литература:

1. Детские болезни: учебник + CD /под ред. А.А. Баранова. – 2-е изд., испр. и доп. – М., 2009. – 1008 с.
2. Общий уход за детьми: учебное пособие. Запруднов А.М., Григорьев К.И. – 4-е изд., перераб. и доп. – М., 2009. – 416 с.
3. Педиатрия. Ежова Н.В., – Минск, «Высшая школа», 2004.
4. Педиатру на каждый день: справочник. – 6-е изд., доп. и испр. Кильдиярова Р.Р. – М., - 2009. – 160 с.

6.2 Дополнительная литература:

На государственном языке:
1. Баланың мүшелері мен жүйелерін зерттеу әдістемесі. С.К.Муратбекова., Н.П. Пягай., Ж.К. Кулушев, – Павлодар, 2008.

На русском языке:
2. Детская эндокринология. Н. Жуковский. – М.; 1995.
3. Инфекционные болезни у детей. Н.И. Нисевич, В.Ф. Учайкин. – М.; 1990.
4. Неонатология. В 2 томах Н.П. Шабалов, – С.-Петербург; 2002.
5. Неотложная педиатрия в алгоритмах. Э.К. Цыбулькин. – М., 2007. – 160 с.
6. Руководство по детским инфекциям. В.Ф. Учайкин. – М.; 2000.
7. Совместная декларация ВОЗ/ЮНИСЕФ. – Женева; 1989.
8. Справочник врача-педиатра + CD / под ред. А.Г. Румянцева, А.В. Картелишева, В.М. Чернова. – М., 2010. – 688 с.

6.3 Средства обучения:

1. Дидактические и наглядные пособия;
2. Тесты на бумажном и электронном носителе;
3. Учебно-методические пособия на бумажном и электронном носителе;
4. Диапозитивы, учебные фильмы;
5. Комплект тематических плакатов.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ МИНИСТРЛІГІ

ТЕХНИКАЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІПТІК БІЛІМ БЕРУ

ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

0302000 - «МЕЙІРБИКЕ ІСІ» МАМАНДЫҒЫ

ПЕДИАТРИЯДАҒЫ МЕЙІРБИКЕ ІСІ

0302033 - «Жалпы практика мейірбикесі» біліктілігі

1 ПЕДИАТРИЯДАҒЫ МЕЙІРБИКЕ ІСІ

0302043 - «Мамандандырылған мейірбике» біліктілігі

Сағат көлемі – 86

Астана 2010

Авторлар:

1. Н.С. Заболотникова – «Қостанай медицина колледжі» КМҚК, арнайы пәндердің ЦӘК төрайымы, оқытушы;
2. Г.С. Мансурова – «Костанай медицина колледжі» КМҚК оқытушысы.

Сарапшылар:

1. М.Ш. Нұрманова – Алматы қ. «Орта медициналық және фармацевтикалық қызметкерлерді даярлау және қайта даярлау жөніндегі Республикалық колледжі» РМКК «Мейірбике ісі» ЦӘК төрайымы, медицина ғылымдарының кандидаты;
2. С.З. Алдабергенова – Облыстық балалар ауруханасы бас дәрігерінің орынбасары, Қостанай облысы денсаулық сақтау басқармасының штаттан тыс бас педиатры;
3. Н.И. Кузнецова – Қостанай қ. «№ 3 емханасы» КМҚК бөлімше меңгерушісі, жоғары санатты дәрігер.

1 Медицина білімі мен ғылымының инновациялық технологиялар республикалық орталығы мен «Қостанай медицина колледжі» КМҚК **ӘЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ҰСЫНҒАН.**

2 Алғаш рет ЕНГІЗІЛГЕН.

3 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ 0302000 – «Мейірбике ісі» мамандығы бойынша 0302033 – «Жалпы практика мейірбикесі», 0302043 – «Мамандандырылған мейірбике» біліктіліктері бойынша 2010 жылғы мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына сәйкес әзірленген.

4 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау Министрінің 2010 жылғы 5 тамызындағы № 604 бұйрығымен бекітілді.

4 Требования к условиям организации и реализации образовательного процесса

Выбор образовательных технологий должен быть обусловлен спецификой содержания предмета «Сестринское дело в педиатрии», направлен на формирование у обучающихся знаний, умений и навыков по уходу за больными в пределах компетенции медицинской сестры.

Согласно ГОСО введена структура модульного обучения с уклоном на формирование у обучающихся базовых, профессиональных и специальных компетенций. При проведении практических занятий предусматривается деление групп на подгруппы численностью обучающихся не более 8 человек.

При обучении рекомендуется использование современной учебно-методической, новых учебных и справочных пособий, электронных учебников, мультимедийных обучающих программ.

5 Контроль планируемого результата обучения

Для оценки уровня подготовки обучающихся проводится текущий, рубежный и заключительный контроль (государственный экзамен). Итоговая аттестация проводится в виде комплексного экзамена по основным клиническим дисциплинам.

Определение дефицита массы тела ребенка и установление степени гипотрофии. Мотивированный уход за больными детьми.

Тема 4.4 Стоматиты. Гельминтозы

Причины, предрасполагающие факторы, основные клинические симптомы, принципы лечения, профилактика, мотивированный уход за детьми при стоматитах.

Гельминтозы: энтеробиоз, аскаридоз. Пути заражения, клиника, диагностика, лечение, уход, профилактика.

Практическое занятие. Работа в детском отделении, детской поликлинике.

Осмотр больных детей. Обработка слизистой полости рта при стоматитах. Техника сбора кала на яйца гельминтов. Взятие соскоба с перианальных складок ребенка на энтеробиоз. Проведение беседы с родителями ребенка по профилактике гельминтозов.

Тема 4.5 АФО органов дыхания. Заболевания органов дыхания

АФО органов дыхания. Болезни верхних дыхательных путей: острый ринит, фарингит, острый стенозирующий ларинготрахеит, бронхит. Причины, основные клинические симптомы, диагностика, принципы лечения, уход, профилактика. Программа ВОЗ/ЮНИСЕФ по борьбе с простудными заболеваниями. Острые пневмонии. Причины, основные клинические симптомы, принципы лечения, уход, профилактика.

Практическое занятие. Работа в детском отделении.

Осмотр больных детей с заболеваниями органов дыхания, принципы ведения больных, последующее наблюдение согласно программе ИВБДВ. Подсчет частоты дыхания у детей. Постановка круговых горчичников детям. Проведение горчичного обертывания. Техника закапывания капель в нос, глаза, уши. Мотивированный уход за детьми с заболеваниями органов дыхания. Оказание доврачебной помощи при остром стенозирующем ларинготрахеите.

Тема 4.6. АФО системы крови. Железодефицитная анемия

АФО системы крови. Причины, предрасполагающие факторы, основные клинические симптомы, принципы лечения, профилактика, мотивированный уход за детьми с железодефицитной анемией.

МАЗМҰНЫ

1. Түсіндірме жазба 6
2. Пәнді оқытудың жоспарланған нәтижелері 6
3. Пәннің тақырыптық жоспары мен мазмұны 9
4. Білім беру үрдісін ұйымдастыруға және жүзеге асыруға қойылатын талаптар 13
5. Оқытудың жоспарланған нәтижесін бақылау 13
6. Әдебиеттер және оқу құралдары 14

Бұл үлгілік оқу бағдарламасын Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің рұқсатынсыз көбейтуге және таратуға болмайды.

1 Түсіндірме жазба

Медициналық білімді реформалау және медициналық, фармацевтикалық кадрларды даярлауда жоғарғы жүйеге көшуіне, осымен қатар 0302033 – «Жалпы практика мейірбикесі», 0302043 - «Мамандандырылған мейірбике» біліктілігімен 0302000 – «Мейірбике ісі» мамандығы бойынша жаңа Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартын (бұдан әрі - МЖМБС) енгізуіне байланысты жаңа үлгілік оқу бағдарламасын құрастыру қажеттілігі туды.

Осы үлгілік оқу бағдарламасы ҚР МЖМБС – на сәйкес әзірленген. Бағдарламаға Қазақстан Республикасының педиатриялық қызметін ұйымдастыру, баланың физикалық және нерв-психикалық дамуы, анотомия-физиологиялық ерекшеліктері, жаңа туған нәрестелер мен бал өмірінің алғашқы жылындағы тамақтандырудың қазіргі принциптерінің мәселелері енгізілген. Дені сау және науқас балаға мотивацияланған күтім жасауды ұйымдастыруға ерекше көңіл бөлінген. Берілген материалдың мазмұны педиатрияның қазіргі таңдағы жетістіктеріне, жалпы ғылыми талаптарына сәйкес келіп, пәнаралық байланыстарын қамтамасыз етеді.

Арнайы іскерлік пен дағдыларды қалыптастыру үшін тиімді технологиялардың, оқытудың жеке және сараланған әдістерінің, клиникаға дейінгі және клиникалық практиканы ұйымдастыру түрлерін таңдау аса маңызды. Білім алушылардың өздік жұмыстырының рөлі өседі.

Оқытудың сапасын арттыру мақсатында «Жалпы практика мейірбике ісі» («Педиатрия» бөлімі) пәнімен пәнаралық байланыстың мәні ерекше.

Мазмұнның көрсетілген деңгейі, тексеру әдістері, бағдарлама материалын меңгеру қорытындысын бағалау ҚР МЖМБС талаптарына және маманның біліктілік сипаттамасына сәйкес келеді.

2 Пәнді оқытудың жоспарланған нәтижелері

Стандартта және білім бағдарламасында жоспарланған оқыту нәтижелері	Үлгілік оқу бағдарламасында жоспарланған нәтижелер
Білім алушылар: **Базалық:** **БҚ 1.** Жұмыс орнын ұйымдастыруда; **БҚ 2.** Қауіпсіздік техникасын сақтауда; **БҚ 3.** «Медициналық қызметкер» және «пациент» арасындағы өзара қарым - қатынасты құрастырудың негізгі модульдерің пайдалана білуде; **БҚ 4.** Пациенттерге күтім жасау негізин білуде; **БҚ 5.** Ауруды алдын ала ескертуге, денсаулықты нығайтуға және салауатты	Пәнді оқып білудің нәтижесінде білім алушы: - Қазақстан Республикасындағы педиатриялық қызмет көрсетуді ұйымдастырдың негізгі қағидаларын; - балалардың ағзалары мен жүйелерінің анатомия-физиологиялық ерек шеліктерін; - дені сау және ауру балаларды тамақтандыру негіздерін; - бала жастағы аурулардың этиологиясын, негізгі клиникалық симп-

пупок, фунгус, омфалит): причины, основные клинические симптомы, принципы лечения, уход, профилактика. Понятие о сепсисе новорожденных.

Практическое занятие. Работа в детском отделении роддома, отделении патологии новорожденных.

Проведение ежедневного туалета новорожденного. Пеленание ребенка. Методы кормления недоношенного ребенка. Методы согревания недоношенного ребенка. Осмотр новорожденных с различными заболеваниями. Осуществление мотивированного ухода за больными новорожденными. Оказание неотложной доврачебной помощи при асфиксии новорожденных, судорогах, гипертермии, рвоте.

Раздел 4 Заболевания детей раннего возраста

Тема 4.1 АФО костно-мышечной системы. Рахит. Спазмофилия

АФО костно-мышечной системы. Причины, предрасполагающие факторы, основные клинические симптомы, принципы лечения, профилактика, мотивированный уход за ребенком с рахитом, спазмофилией.

Практическое занятие. Работа в детском отделении, детской поликлинике. Осмотр больных детей. Расчет дозы витамина D с лечебной и профилактической целью. Проведение лечебных ванн (хвойная, солевая). Методика сбора мочи по Сулковичу. Профилактика деформаций скелета. Обучение матери ребенка элементам массажа и гимнастики. Оказание доврачебной помощи детям при ларингоспазме.

Тема 4.2 Экссудативно-катаральный диатез

Понятие об аномалиях конституции. Причины, предрасполагающие факторы, основные клинические симптомы, принципы лечения, профилактика, мотивированный уход за ребенком с экссудативно-катаральным диатезом.

Практическое занятие. Работа в детском отделении, детской поликлинике. Осмотр больных детей. Рекомендации матери ребенка по ведению «пищевого дневника». Составление меню ребенку с экссудативно-катаральным диатезом. Проведение туалета кожи ребенка при опрелостях, экземе, гнейсе. Методика проведения лечебной ванны. Оказание неотложной помощи ребенку при анафилактическом шоке.

Тема 4.3 Расстройства пищеварения и питания у детей раннего возраста

Острые расстройства пищеварения. Понятие о секреторных и инвазивных диареях. Основные признаки различных видов дегидратации. Оценка тяжести дегидратации у детей (в соответствии с рекомендациями ВОЗ). Программа ЮНИСЕФ по борьбе с диареей.

Хронические расстройства питания. Гипотрофия. Этиология, основные клинические симптомы, принципы лечения, уход, профилактика. Понятие о паратрофии.

Практическое занятие. Работа в детском отделении, детской поликлинике.

Осмотр больных детей, принципы ведения больных диареей по программе ИВБДВ. Методика проведения пероральной регидратации. Правила приготовления растворов для пероральной регидратации. Техника промывания желудка ребенку раннего возраста. Техника проведения очистительной клизмы. Техника постановки газоотводной трубки. Забор кала на копрологическое и бактериологическое исследование. Оказание неотложной доврачебной помощи при рвоте, частом жидком стуле, метеоризме.

возраста и их характеристика. Основные показатели физического развития в зависимости от возраста и пола ребенка.

АФО нервной системы. Нервно-психическое развитие ребенка.

Практическое занятие. Знакомство со структурой и организацией работы детского стационара, поликлиники. Проведение антропометрии. Оценка физического развития детей по центильным таблицам. Оценка нервно-психического развития детей различного возраста.

Раздел 2 Питание ребенка

Тема 2.1 АФО органов пищеварения ребенка. Вскармливание ребенка первого года жизни и детей раннего возраста

АФО органов пищеварения. Виды вскармливания ребенка первого года жизни. Естественное вскармливание. Преимущества грудного вскармливания. Вскармливание новорожденного ребенка. Вскармливание детей первого года жизни. Питание беременной и кормящей женщины. Причины и профилактика гипогалактии. Смешанное и искусственное вскармливание. Питание детей старше одного года жизни.

Практическое занятие. Работа в детском отделении родильного дома, КЗР.

Правила прикладывания ребенка к груди матери. Кормление ребенка из бутылочки, с ложечки. Обработка и хранение посуды для кормления ребенка. Контрольное взвешивание. Рекомендации матери по профилактике гипогалактии, введению корригирующих добавок и прикормов. Проведение беседы с матерью ребенка о преимуществах грудного вскармливания.

Раздел 3 Новорожденные доношенные и недоношенные. Уход за ними. Болезни новорожденных

Тема 3.1 АФО доношенного и недоношенного новорожденного ребенка. Уход

Новорожденный ребенок. Характеристика доношенного новорожденного ребенка. АФО кожи и слизистых оболочек новорожденного. Ежедневный уход за новорожденным ребенком. Переходные (пограничные) состояния. Вакцинация новорожденного. Дородовый патронаж. Первичный патронаж новорожденного, сроки и задачи.

Недоношенный ребенок. Причины преждевременных родов. Признаки недоношенного ребенка. Организация медицинской помощи недоношенным детям. Особенности питания и ухода за недоношенным ребенком.

Тема 3.2 Болезни новорожденных

Заболеваемость и смертность новорожденных, основные причины. Асфиксия новорожденных. Факторы риска развития асфиксии плода и новорожденного, основные клинические симптомы, основы реанимации. Внутричерепная родовая травма, мотивированный уход. Гемолитическая болезнь новорожденных. Болезни кожи. Неинфекционные заболевания кожи (потница, опрелости) и инфекционные заболевания кожи (везикулопустулез, пузырчатка новорожденных): причины, основные клинические симптомы, принципы лечения, уход, профилактика. Болезни пупка (мокнущий

өмір салтын қалыптастыруға бағытталған гигиеналық шараларды білуде; **БҚ 6.** Медициналық мекемелердің құрылымдық бөлімдеріндегі пациент пен медициналық қызметкерлердің инфекциялық бақылау және қауіпсіздік жүйелерін білуде; **БҚ 7.** Алғашқы медициналық көмек көрсету, медициналық іс-әрекеттер мен күтім жасау әдістерін орындау алгоритмін қолдана білуде. **Кәсіптік** **КҚ 1.** Жаңа экономикалық жағдайда медициналық мекемелердің жұмысын ұйымдастыра білуде; **КҚ 2.** Қазіргі уақыттағы ақпараттық технологиялар негізін білуде (компьютерлік білім, автоматтандыру жүйесі мен оқыту және басқару және т.б.); **КҚ 3.** Клиникалық симптомдарды айқындауда, мейірбикелік диагноз қоюда, әртүрлі жас топтағы науқастарға дәлелді күтім жүргізуде; **КҚ 4.** Балаларға білікті медициналық көмек көрсетуде; **КҚ 5.** Дәрігерге дейін шұғыл медициналық көмек көрсетуде; **КҚ 6.** Салауатты өмір салтын насихаттай білуде, өмірдегі физикалық жетілдіру шеберлігі мен дағдыларын пайдалана білуде, денсаулық деңгейіне баға беруде, денсаулықты жақсарту бағдарламасын құрастыруда, зиянды әдеттермен күресу және олардың алдын алу бойынша шараларды жүргізуде; **КҚ 7.** Медициналық көмек көрсету сапасында халықаралық стандарттар саласында құзырлы болу. **Арнайы** **АҚ 1.** Маманның кәсіптік қызметіндегі жағдайы мен тәртібін, қызметін, негізгі атқаратын міндеттерін анықтайтын нормативті құжаттарды білуде;	томдарын, алдын алу және емдеу принциптерін; - БЖАИЖ бағдарламасы бойынша науқастарды жүргізу принциптерін; - иммунопрофилактиканың негізгі принциптерін **білуі тиіс.** - әртүрлі жастағы балалардың физикалық және нерв-психикалық даму деңгейін бағалауды; - босануға дейінгі патронажын, жаңа туған нәрестенің алғашқы патронажын, ерте жастағы балалар патронажын өткізуді; - науқас балалардың емдік-сақтау режимін ұйымдастыруды; - баланы зертханалық, функциональды, аспаптық зерттеу әдістеріне дайындай білуді, бактериологиялық зерттеу үшін материал алуды, жиналған материалды сақтай, жеткізе білуді; - БЖАИЖ бойынша ДСӘҰ бағдарламаны жасай білуді; - түрлі жастағы дені сау және науқас балаларға мотивацияланған күтім жасауды; - балалардың шұғыл жағдайлары кезінде дәрігерге дейін көмек көрсетуді; - медициналық құжаттамалармен жұмыс істей білуді **үйреніп алуы қажет.**

АҚ 2. Әртүрлі ағзалар мен жүйелердің қызметі бұзылған кездегі мейірбикелік үрдісті ұйымдастыруда және іске асыруда; **АҚ 3.** Ауруханалық мекемелерде дәрігердің тағайындаған алдын-алу, емдік, диагностикалық шараларды орындауда, құралжабдықтарды дайындауда және күрделі іс-әрекеттер жүргізгенде дәрігерге көмектесуде; **АҚ 4.** Ана мен бала денсаулығын сақтауда, жүкті әйелді және гинекологиялық науқастарды зерттеу әдістерін, отбасын жоспарлау принциптері мен міндеттерін, контрацепция әдістерін білуде; **АҚ 5.** Ұйымдағы коммуникативтік тиімділік әдісті, шиеленістер, күйзелістер сияқты психологиялық мәселелерді шеше білуде; **АҚ 6.** Пациентті зертханалық, функционалдық, аспаптық әдістермен зерттеуде, бактериологиялық зерттеуге материал алуда, жиналған материалдарды жеткізуде және оларды сақтай білуде; **АҚ 7.** Балалар ауруларын бірлестіре жүргізу бойынша Дүние жүзілік Денсаулық сақтау Ұйымының бағдарламасын іске асыру, балалардың профилактикалық егулер картасын құрастыру, емшектегі балаларға күтім жасау және тамақтандыру бойынша ұсыныстар беруде; **АҚ 8.** Кәсіптік құзыреттілігіне, өкілділігіне және дәрігерлік тағайындауына сәйкес реанимациялық, сауықтыру, емдеу, денсаулықты жақсарту, санитариялық-гигиеналық, санитариялық-ағарту шараларын орындай білуде **құзырлы болуы керек.**	

	Тема 1.1 Организация педиатрической службы в Республике Казахстан. Физическое развитие ребенка. АФО нервной системы. Нервно-психическое развитие ребенка.	8	4	4
2	**Раздел 2 Питание ребенка** **Тема 2.1** АФО органов пищеварения. Вскармливание ребенка первого года жизни и детей раннего возраста.	 8	 4	 4
3	**Раздел 3 Новорожденные доношенные и недоношенные. Уход за ними. Болезни новорожденных** **Тема 3.1** АФО доношенного и недоношенного новорожденного ребенка. Уход. **Тема 3.2** Болезни новорожденных.	 12 8	 4 4	 8 4
4	**Рубежный контроль**	**4**	**-**	**4**
	Итого:	**40**	**16**	**24**
5	**6 семестр** **Раздел 4. Заболевания детей раннего возраста** **Тема 4.1** АФО костно-мышечной системы. Рахит. Спазмофилия. **Тема 4.2.** Экссудативно-катаральный диатез. **Тема 4.3.** Расстройства пищеварения и питания у детей раннего возраста. **Тема 4.4.** Стоматиты. Гельминтозы. **Тема 4.5.** АФО органов дыхания. Заболевания органов дыхания. **Тема 4.6.** АФО системы крови. Железодефицитная анемия.	 8 4 12 6 10 2	 4 2 4 2 6 2	 4 2 8 4 4 -
6	**Рубежный контроль**	**4**	**-**	**4**
	Итого:	**46**	**20**	**26**
	Всего по дисциплине:	**86**	**36**	**50**

3.2 Содержание типовой учебной программы дисциплины

Раздел 1 Введение. Физическое и нервно-психическое развитие

Тема 1.1 Организация педиатрической службы в Республике Казахстан. Физическое развитие ребенка. АФО нервной системы. Нервно-психическое развитие ребенка

Основные принципы организации медицинской помощи детям в Республике Казахстан. Диспансеризация детского населения. Группы здоровья. Периоды детского

СК 3. Выполнять профилактические, лечебные, диагностические мероприятия, назначенные врачом в больничном учреждении, готовить инструменты и ассистировать врачу при проведении сложных манипуляций; **СК 4.** Знать охрану здоровья матери и ребенка, методы исследования беременных и гинекологических больных, принципы и задачи планирования семьи, методы контрацепции; **СК 5**. Знать методы эффективной коммуникации в организации, вопросы психологии для управления конфликтами, стрессами и инновациями в организации; **СК 6.** Уметь подготовить пациента к лабораторным, функциональным, инструментальным методам исследования, проводить забор, доставку, хранение собранного материала для бактериологического исследования; **СК 7**. Уметь осуществлять программу ВОЗ по ИВБДВ, составлять карты профилактических прививок у детей, давать рекомендации по уходу за детьми грудного возраста; **СК 8.** Уметь выполнять реанимационные, реабилитационные, лечебно-оздоровительные, санитарно-гигиенические, санитарно-просветительные мероприятия в соответствии со своей профессиональной компетенцией, полномочиями и врачебными назначениями.	

3 Тематический план и содержание дисциплины

3.1 Тематический план дисциплины

№ п/п	Количество учебного времени при очной форме обучения (час.)			
	Наименование разделов и тем	Уровень специалиста среднего звена		
		Всего	Теория	Практика
1	2	3	4	5
1	**5 семестр** **Раздел 1 Введение** **Физическое и нервно-психическое развитие**			

3 Пәннің тақырыптық жоспары мен мазмұны

3.1 Пәннің тақырыптық жоспары

№	Күндізгі оқыту нысанындағы оқу уақытының көлемі (сағат)			
	Тақырыптар мен бөлімдердің атаулары	Орта буынды мамандар деңгейі		
		Барлығы	Теория	Практика
1	2	3	4	5
1	**5 семестр** **1 бөлім Кіріспе. Физикалық және нерв-психикалық даму** **1.1 тақырып** Қазақстан Республикасында педиатриялық қызметті ұйымдастыру. Баланың физикалық дамуы. Нерв жүйесінің АФЕ. Баланың нерв-психикалық дамуы.	8	4	4
2	**2 бөлім Баланың тамақтануы** **2.1 тақырып** Асқорыту ағзаларының АФЕ. Ерте жастағы балаларды және баланы өмірінің алғашқы жылында тамақтандыру.	8	4	4
3	**3 бөлім Ай-күні жетіп және жетпей туған нәрестелер, олардың күтімі. Нәресте аурулары** **3.1 тақырып** Ай-күні жетіп және жетпей туған нәрестенің АФЕ, күтім жасау. **3.2 тақырып** Нәресте аурулары.	12 8	4 4	8 4
	Аралық бақылау	**4**	**-**	**4**
	Барлығы:	**40**	**16**	**24**
5	**6 семестр** **4 бөлім Ерте жастағы балалар аурулары** **4.1 тақырып** Сүйек-бұлшықет жүйесінің АФЕ. Мешел. Спазмофилия. **4.2 тақырып** Экссудатты талаураған диатез. **4.3 тақырып** Ерте жастағы балаларда асқорыту мен тамақтанудың бұзылыстары. **4.4 тақырып** Стоматиттер. Гельминтоздар. **4.5 тақырып** Тыныс алу ағзаларының АФЕ. Тыныс алу ағзаларының аурулары. **4.6 тақырып** Қан түзу жүйесінің АФЕ. Теміртапшылық анемиясы.	8 4 12 6 10 2	4 2 4 2 6 2	4 2 8 4 4 -

	Аралық бақылау	**4**	**-**	**4**
	Барлығы:	**46**	**20**	**26**
	Пән бойынша жиыны:	**86**	**36**	**50**

3.2 Пәннің үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

1 бөлім Кіріспе. Физикалық және нерв-психикалық даму

1.1 тақырып. Қазақстан Республикасында педиатриялық қызмет көрсетуді ұйымдастыру. Баланың физикалық дамуы. Нерв жүйесінің АФЕ. Баланың нерв-психикалық дамуы

Қазақстан Республикасында балаларға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастырудың негізгі принциптері. Балаларды диспансеризациялау. Сауықтыру топтары. Бала жастағы кезеңдер және олардың сипаттамалары. Баланың жасы мен жынысына байланысты физикалық дамуының негізгі көрсеткіштері.

Нерв жүйесінің АФЕ. Баланың нерв-психикалық дамуы.

Практикалық сабақ. Бала ауруханасы, емханасы жұмысын ұйымдастырумен және құрылымымен танысу. Антропометрияны өткізу. Центильді кестелер бойынша балалардың физикалық дамуын бағалау. Әртүрлі жастағы балалардың нерв-психикалық дамуын бағалау.

2 бөлім Баланың тамақтануы

2.1 тақырып. Баланың асқорыту ағзаларының АФЕ. Баланы өмірінің алғашқы жылында және ерте жастағы балаларды тамақтандыру

Асқорыту ағзаларының АФЕ. Баланы өмірінің алғашқы жылында тамақтандыру түрлері. Табиғи тамақтандыру. Емшекпен тамақтандырудың артықшылығы. Нәрестені тамақтандыру. Баланы өмірінің алғашқы жылында тамақтандыру. Жүкті және бала емізетін әйелдің тамақтануы. Гипогалактияның себептері мен алдын алуы. Аралас және жасанды тамақтандыру. Бір жастан асқан балалардың тамақтануы.

Практикалық сабақ. Перзентхананың балалар бөлімшесіндегі жұмысы, СББ. Баланы емшекпен емізу қағидалары.

Анасының емшек емгізу ережелері. Баланы шөлмекпен, қасықпен тамақтандыру. Бала тамақтандыратын ыдысты тазалау және сақтау. Бақылау өлшеуі. Гипогалактияның алдын алу, қосымша қорек және азық беру бойынша анасына нұсқаулар беру. Емшекпен тамақтандырудың артықшылығы туралы анамен сұхбаттасу.

3 бөлім Ай-күні жетіп және жетпей туған нәрестелер, олардың күтімі. Нәрестелер аурулары

3.1 тақырып. Ай-күні толып және толмай туған нәрестенің АФЕ, күтімі

Жаңа туған бала. Ай-күні толып туған нәрестенің сипаттамасы. Жаңа туған баланың терісі мен сілеймелі қабықшаларының АФЕ. Жаңа туған баланың күнделікті күтімі. Ауспалы (шектік) жағдайлар. Жаңа туылған нәрестеге екпелер егу. Босануға дейінгі патронаж. Жаңа туылған балаға алғашқы патронаж, уақыты мен міндеттері.

БК 5. Знать гигиенические мероприятия, направленные на предупреждение заболеваний, укрепление здоровья и формирование здорового образа жизни; **БК 6.** Знать систему инфекционного контроля и инфекционной безопасности пациентов и медицинского персонала в структурных подразделениях медицинских организаций; **БК 7.** Владеть алгоритмами выполнения первой медицинской помощи, медицинскими манипуляциями и методами ухода. **Профессиональными:** **ПК 1.** Знать организацию работы медицинских организаций в новых экономических условиях; **ПК 2.** Знать основы современных информационных технологий (знание компьютера, автоматизированные системы обучения и управления и др.); **ПК 3.** Уметь выявлять клинические симптомы, ставить сестринский диагноз, проводить мотивированный уход за больными разных возрастных групп; **ПК 4.** Оказывать квалифицированную медицинскую помощь детскому населению; **ПК 5.** Оказывать неотложную доврачебную медицинскую помощь; **ПК 6.** Уметь вести пропаганду здорового образа жизни, владеть умениями и навыками физического совершенствования жизни, дать оценку уровня здоровья, составить программу улучшения здоровья, уметь проводить мероприятия по профилактике и борьбе с вредными привычками; **ПК 7.** Быть компетентным в области международных стандартов качества оказания медицинской помощи. **Специальными:** **СК 1**. Знать нормативные документы, определяющие основные задачи, функции, условия и порядок профессиональной деятельности специалиста; **СК 2.** Уметь организовывать и осуществлять сестринский процесс при нарушении функции различных органов и систем;	- основы вскармливания здоровых и больных детей; - этиологию, основные клинические симптомы, принципы лечения и профилактику заболеваний детского возраста; - принципы ведения больных по программе ИВБДВ; - основные принципы иммунопрофилактики. **Умеет:** - оценить уровень физического и нервно-психического развития детей в различные возрастные периоды; - провести дородовый патронаж, первичный патронаж новорожденного, патронаж детей раннего возраста; - организовать лечебно-охранительный режим больным детям; - уметь подготовить ребенка к лабораторным, функциональным, инструментальным методам исследования, проводить забор, доставку, хранение собранного материала для бактериологического исследования; - уметь осуществлять программу ВОЗ по ИВБДВ; - провести мотивированный уход за здоровыми и больными детьми разных возрастных категорий; - оказать доврачебную помощь при неотложных состояниях у детей; - работать с медицинской документацией.

1 Пояснительная записка

В связи с реформированием медицинского образования и переходом на многоуровневую систему подготовки медицинских и фармацевтических кадров, а также с введением нового Государственного общеобязательного стандарта образования (далее ГОСО) по специальности 0302000 - «Сестринское дело» с квалификациями 0302033 - «Медсестра общей практики», 0302043 - «Специализированная медицинская сестра» возникла необходимость в создании новой типовой учебной программы.

Настоящая типовая учебная программа разработана в соответствии с ГОСО РК. В программу включены вопросы организации педиатрической службы Республики Казахстан, физического и нервно-психического развития ребенка, анатомо-физиологические особенности детского возраста, современные принципы вскармливания новорожденных и детей первого года жизни. Особое внимание уделено организации мотивированного ухода за здоровым и больным ребенком. Содержание излагаемого материала соответствует современным достижениям педиатрии, общенаучным требованиям, обеспечивает междисциплинарные связи.

Для формирования специальных умений и навыков важен выбор рациональных технологий, методик индивидуального и дифференцированного обучения, форм организации доклинической и клинической практик. Возрастает роль самостоятельной работы учащихся.

В целях повышения качества обучения большое значение приобретает межпредметная связь с дисциплиной «Сестринское дело в общей практике (раздел «Педиатрия»)».

Уровень предъявления содержания, методы проверки, критерии оценки результатов усвоения программного материала соотносится с требованиями ГОСО РК и квалификационной характеристикой специалиста.

2 Планируемые результаты обучения дисциплины

Результаты обучения, запланированные в стандарте и образовательной программе	Результаты, запланированные в типовой учебной программе
Обучающийся должен обладать следующими компетенциями: **Базовыми:** **БК 1.** Организовать рабочее место; **БК 2.** Соблюдать технику безопасности; **БК 3.** Владеть знаниями основных моделей построения взаимоотношений «медицинский работник» - «пациент»; **БК 4.** Знать основы ухода за пациентами;	В результате изучения дисциплины обучающийся **Знает:** - основные принципы организации педиатрической службы в Республике Казахстан; - анатомо-физиологические особенности органов и систем у детей;

Шала туған бала. Ай-күні жетпей босанудың себептері. Шала туылған баланың белгілері. Шала туылған балаларға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру. Шала туылған баланы тамақтандыру және оған күтім жасау ерекшеліктері.

3.2 тақырып. Нәресте аурулары

Жаңа туылған балалар аурулары мен өлім-жітімділігінің негізгі себептері. Нәресте асфиксиясы. Құрсақта және нәрестеде асфиксия дамуының қауіпті әсерлері, негізгі клиникалық симптомдары, реанимация негіздері. Босанудағы бассүйекішілік жарақаттар, мотивацияланған күтім. Нәрестенің гемолитикалық ауруы. Тері ауруы. Терінің жұқпалы емес аурулары (тербөртпе, сужауыр) және терінің жұқпалы аурулары (везикулопустулез, нәрестенің күлдіреуі): себептері, негізгі клиникалық белгілері, емдеу принциптері, күтімі, алдын алуы. Кіндік аурулары (сулы кіндік, фунгус, омфалит): себептері, негізгі клиникалық белгілері, емдеу принциптері, күтімі, алдын алуы. Нәрестенің сепсисі туралы түсінік.

Практикалық сабақ. Перзентхананың балалар бөлімшесінде, нәрестелер патологиясы бөлімшесінде жұмыс істеу.

Жаңа туылған баланы күнделікті тазалау. Баланы жөргекке орау. Шала туылған баланы тамақтандыру әдістері. Шала туылған баланы жылыту әдістері. Әртүрлі аурулары бар нәрестелерді қарап тексеру. Сырқат нәрестелердің мотивацияланған күтімін жасау. Жаңа туылған балаға асфикция, құрысқақ, гипертермия, құсу кезінде дәрігерге дейін шұғыл көмек көрсету.

4 бөлім Ерте жастағы балалар аурулары

4.1 тақырып. Сүйек-бұлшықет жүйесінің АФЕ. Мешел. Спазмофилия

Сүйек-бұлшықет жүйесінің АФЕ. Мешел, спазмофилиямен сырқаттанатын балаларға мотивацияланған күтім көрсету, себептері, бейім факторлары, негізгі клиникалық симптомдары, емдеу қағидалары, алдын алуы.

Практикалық сабақ. Балалар бөлімшесінде, балалар емханасында жұмыс істеу. Науқас балаларды қарап тексеру. Емдеу және алдын алу мақсатта D витаминінің мөлшерін есептеу. Емдік шомылғыларды жасау (қылқанды, тұзды). Сулкович бойынша несеп жинау әдістемесі. Қаңқа деформациясының алдын алу. Баланың анасын уқалау және гимнастика жасауға үйрету. Ларингоспазм кезінде дәрігерге дейін жәрдем көрсету.

4.2 тақырып. Экссудатты талаураған диатез

Конституция ауытқулары туралы түсінік. Себептері, бейім факторлары, негізгі клиникалық симптомдары, емдеу және алдын алу принциптері, экссудатты талаураған диатезбен сырқаттанатын балаларға мотивацияланған күтім көрсету.

Практикалық сабақ. Балалар бөлімшесінде, балалар емханасында жұмыс істеу. Сырқат балаларды қарап тексеру. Баланың анасына «тамақ күнделігін» жүргізу жайында ұсыныстар беру. Экссудатты талаураған диатезбен сырқаттанған балаға ас мәзірін жасау. Сужауыр, экзема, гнейс кезінде баланың терісін тазалау. Емдік шомылғыны қолдану әдістемесі. Анафилактикалық шок кезінде балаға шұғыл жәрдем көрсету.

4.3 тақырып. Ерте жастағы балаларда асқорыту мен тамақтанудың бұзылуы

Асқорытудың жіті бұзылулары. Секреторлы және инвазивті диареялар туралы түсінік. Дегидратация түрлерінің негізгі белгілері. Балалардағы дегидратация ауырлығын бағалау (ДСӘҰ нұсқауларына сәйкес). Диареямен күрес жүргізудегі ЮНИСЕФ бағдарламасы.

Тамақтанудың созылмалы бұзылыстары. Гипотрофия. Этиологиясы, негізгі клиникалық симптомдары, емдеу қағидалары, күтім жасау, алдын алу. Паратрофия туралы түсінік.

Практикалық сабақ. Балалар бөлімшесінде, балалар емханасында жұмыс істеу.

Сырқат балаларды қарап тексеру, диареямен ауратындарды БЖАИЖ бағдарламасы бойынша жүргізу қағидалары. Пероральды регидратацияны өткізу әдістемесі. Пероральды регидратация үшін ерітіндіні дайындау ережелері. Ерте жастағы балада асқазанды жуу техникасы. Тазарту клизмасын өткізу техникасы. Желқашыртқы түтікшені қою техниксы. Копрологиялық және бактериологиялық зерттеуге нәжісті алу. Құсу, ішөту, іш кебу кезінде дәрігерге дейін шұғыл көмек көрсету.

Бала салмағының тапшылығын анықтау және гипотрофия дәрежесін белгілеу. Сырқат балаларға мотивацияланған күтім көрсету.

4.4 тақырып. Стоматиттер. Гельминтоздар

Себептері, бейім факторлары, негізгі клиникалық симптомдары, емдеу қағидалары, алдын алу, стоматит кезінде балаларға мотивацияланған күтім көрсету.

Гельминтоздар: энтеробиоз, аскаридоз. Жұғу жолдары, клиникасы, диагностикасы, емі, күтімі, алдын алуы.

Практикалық сабақ. Балалар бөлімшесінде, балалар емханасында жұмыс істеу.

Сырқат балаларды қарап тексеру. Стоматиттер кезінде ауыз қуысының сілемейін тазалау. Гельмиттер жұмыртқаларына нәжісті жинау техникасы. Энтеробиозға баланың перианальды қатпарларынан қырынды алу. Гельминтоздардың алдын алу жайында баланың ата-анасымен әңгіме жүргізу.

4.5. тақырып. Тыныс алу ағзаларының АФЕ. Тыныс алу ағзаларының аурулары

Тыныс алу ағзаларының АФЕ. Жоғары тыныс алу жолдарының аурулары: жіті ринит, фарингит, жіті тарылған ларинготрахеит, бронхит. Себептері, негізгі клиникалық симптомдары, диагностикасы, емдеу қағидалары, күтім жасау, алдын алу. ДСӘҰ/ЮНИСЕФ бағдарламасы бойынша суық тиген аурулармен күрес жүргізу. Жіті пневмониялар. Себептері, негізгі клиникалық белгілері, емдеу принциптері, күтім жасау, алдын алу.

Практикалық сабақ. Балалар бөлімшесінде жұмыс істеу.

Тыныс алу ауруларымен сырқаттанатын балаларды қарап тексеру, науқастарды жүргізу принциптері, БЖАИЖ бағдарламасына сәйкес қадағалау. Балалардың тыныс алу жиілігін есептеу. Балаларға қышақағаздарды қою. Қышалы құндақты өткізу. Құлаққа, көзге, мұрынға тамшыларды тамызу техникасы. Тыныс алу ағзаларымен сырқаттанатын балаларға мотивацияланған күтім жүргізу. Жіті тарылған ларинготрахеит кезінде дәрігерге дейін көмек көрсету.

4.6 тақырып. Қан түзу жүйесінің АФЕ. Теміртапшылық анемиясы

Қан жүйесінің АФЕ. Себептері, бейім факторлары, негізгі клиникалық симптом-

СОДЕРЖАНИЕ

1. Пояснительная записка 18
2. Планируемые результаты обучения дисциплины 18
3. Тематический план и содержание дисциплины 20
4. Требования к условиям организации и реализации образовательного процесса 25
5. Контроль планируемого результата обучения 25
6. Литература и средства обучения 26

Настоящая типовая программа не может быть тиражирована и распространена без разрешения Министерства здравоохранения Республики Казахстан.

Авторы:

1. Заболотникова Н.С. – ГККП «Костанайский медицинский колледж», председатель ЦМК специальных дисциплин, преподаватель;

2. Мансурова Г.С. – ГККП «Костанайский медицинский колледж», преподаватель.

Эксперты:

1. Нурманова М.Ш. – РГКП «Республиканский медицинский колледж по подготовке и переподготовке средних медицинских и фармацевтических работников» г. Алматы, председатель ЦМК «Сестринское дело», кандидат медицинских наук;
2. Алдабергенова С.З. – заместитель главного врача ДОБ, главный внештатный педиатр Управления здравоохранения Костанайской области;
3. Кузнецова Н.И. – заведующая отделением ГККП «Детская поликлиника № 3» г. Костанай, врач высшей категории.

1 РАЗРАБОТАНА и ВНЕСЕНА Республиканским центром инновационных технологий медицинского образования и науки и КГКП «Костанайский медицинский колледж».

2 ВВЕДЕНА впервые.

3 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА разработана в соответствии с государственным общеобязательным стандартом образования 2010 года по специальности 0302000 – «Сестринское дело» с квалификациями 0302033 – «Медицинская сестра общей практики», 0302043 – «Специализированная медицинская сестра».

4 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА утверждена приказом Министра здравоохранения Республики Казахстан от 5 августа 2010 года № 604.

дары, емдеу қағидалары, алдын алу, теміртапшылық анемиясымен сырқаттанатын балаларға мотивацияланған күтім көрсету.

4 Білім беру үрдісін ұйымдастыруға және жүзеге асыруға қойылатын талаптар

Білім беру технологиясын тандау «Педиатриядағы мейірбике ісі» пәнінің мазмұнды ерекшелігіне байланысты және білім алушылардың жалпы практика мейірбикесі, мамандырылған мейірбике құзырлықтарына сәйкес науқастарға күтім жасауда, білімін, іскерлігін, дағдысын қалыптастыруға бағытталуы керек.

МЖМБС сәйкес бойынша базалық, кәсіби және арнайы құзырлықты қалыптастыруға арналған модульдік оқудың құрылымы енгізілген. Практикалық сабақтарды өткізгенде топты 8 адамнан аспайтын топшаларға бөлу қарастырылған.

Оқыту барысында қазіргі заманға сай оқу-әдістемелік, жаңа оқу және анықтама құралдарын, электронды оқулықтарды, мультимедиялық оқу бағдарламаларын қолдануды ұсынады.

5 Оқытудың жоспарланған нәтижесін бақылау

Білім алушылардың дайындық деңгейін бағалау үшін ағымды, аралық және қорытынды бақылау өткізіледі (мемлекеттік емтихан). Қорытынды аттестация негізгі клиникалық пәндер бойынша кешенді емтихан түрінде өткізіледі.

6 Әдебиеттер және оқу құралдары

6.1 Негізгі әдебиеттер:

1. Детские болезни: учебник + CD /под ред. А.А. Баранова. – 2-е изд., испр. и доп. – М., 2009. – 1008 с.
2. Общий уход за детьми: учебное пособие. Запруднов А.М., Григорьев К.И. – 4-е изд., перераб. и доп. – М., 2009. – 416 с.
3. Педиатрия. Ежова Н.В., – Минск, «Высшая школа», 2004.
4. Педиатру на каждый день: справочник. – 6-е изд., доп. и испр. Кильдиярова Р.Р. – М., - 2009. – 160 с.

6.2 Қосымша әдебиеттер:

Мемлекеттік тілде:

1. Баланың мүшелері мен жүйелерін зерттеу әдістемесі. С.К. Муратбекова., Н.П Пягай., Ж.К. Кулушев, – Павлодар, 2008.

Орыс тілінде:

2. Детская эндокринология. Н. Жуковский. – М.; 1995.
3. Инфекционные болезни у детей. Н.И. Нисевич, В.Ф. Учайкин. – М.; 1990.
4. Неонатология. В 2 томах Н.П. Шабалов, – С.-Петербург; 2002.
5. Неотложная педиатрия в алгоритмах. Э.К. Цыбулькин. – М., 2007. – 160 с.
6. Руководство по детским инфекциям. В.Ф. Учайкин. – М.; 2000.
7. Совместная декларация ВОЗ/ЮНИСЕФ. – Женева; 1989.
8. Справочник врача-педиатра + CD / под ред. А.Г. Румянцева, А.В. Картелишева, В.М. Чернова. – М., 2010. – 688 с.

6.3 Оқу құралдары:

1. Дидактикалық және көрнекі құралдар;
2. Қағаз және электронды түрде тасымалданған тестілер;
3. Қағаз және электронды түрде тасымалданған оқу-әдістемелік құралдар;
4. Диапозитивтер, окулық фильмдер;
5. Тақырыптық плакаттардың жиынтығы.

МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

ТЕХНИЧЕСКОЕ И ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА

СПЕЦИАЛЬНОСТЬ: 0302000 - «СЕСТРИНСКОЕ ДЕЛО»

СЕСТРИНСКОЕ ДЕЛО В ПЕДИАТРИИ

Квалификация: 0302033 - «Медицинская сестра общей практики»

СЕСТРИНСКОЕ ДЕЛО В ПЕДИАТРИИ 1

Квалификация: 0302043 - «Специализированная медицинская сестра»

Объем часов – 86

Астана 2010